

Polecenia podsumowujące

1. Opisz rolę Augusta II Mocnego w wielkiej wojnie północnej.
2. Przedstaw przebieg wojny siedmioletniej.
3. Wyjaśnij, w jaki sposób konflikty zbrojne w XVIII w. wpłynęły na wzmocnienie pozycji Prus i Rosji na arenie międzynarodowej.

Rywalizacja mocarstw europejskich w XVIII w.

Podsumowanie

29

Wielka wojna północna (1700–1721)

Dążenie do uzyskania swobodnego dostępu do Morza Bałtyckiego przez Rosję.

1700 – wybuch wielkiej wojny północnej.

Działania wojenne w Inflantach i porażka armii Piotra I w bitwie pod Narwą.

Sukcesy Szwedów i wycofanie się Saksonii z sojuszu z Rosją.

1709 – bitwa pod Połtawą, druzgocąca klęska Szwedów.

Wzrost znaczenia Rosji w polityce międzynarodowej.

1721 – pokój w Nystad.

Dwie wojny śląskie (1740–1742, 1744–1745)

1713 – sankcja pragmatyczna Karola VI – dopuszczenie do dziedziczenia Habsburgów w linii żeńskiej.

Spór dynastyczny po śmierci Karola VI.

1740 – wkroczenie wojsk pruskich na Śląsk – początek pierwszej wojny śląskiej.

1742 – pokój we Wrocławiu – Śląsk w rękach pruskich.

1744–1745 – druga wojna śląska; po stronie Prus – Francja i Bawaria, po stronie Austrii – Rosja i Saksonia.

1745 – pokój w Dreźnie, koniec drugiej wojny śląskiej – Śląsk w rękach pruskich.

Wojna siedmioletnia (1756–1763)

Wzrost znaczenia Prus na arenie międzynarodowej.

Odwroćcie przymierzy.

Rozszerzenie się konfliktu na obszar kolonii.

1759 – porażka wojsk pruskich w bitwie pod Kunersdorfem, groźba upadku Prus.

Cud domu brandenburskiego i odstąpienie Rosji od wojny.

1763 – pokój na zamku Hubertusburg, koniec wojny Prus z Austrią, powrót do stanu sprzed jej wybuchu.

W koloniach porażka Francji, utrata m.in. Kanady na rzecz Wielkiej Brytanii.

Wyczerpanie gospodarcze i znaczne straty materialne państw biorących udział w wojnie.

Polecane publikacje

P. Englund, *Połtawa*, tłum. W. Łygaś, Gdańsk: Oficyna Wydawnicza Finna, 2003.

J. Hermanowicz, *Wojna śląska 1740–1742*, Gdynia: Wyd. Novae Res, 2017.

F.A.J. Szabo, *Wojna siedmioletnia w Europie 1756–1763*, tłum. M. Młynarz, Oświęcim: Wyd. Napoleon V, 2018.

